

— sem vendarle mnenja, da je treba razlikovati med »čutiti se vezanega« po religioznem občestvu, pa med »čutiti se vezanega« po religiozni družbi. Prav zato me moti njegov izraz »religiozni kolektiv«. Lahko je namreč vernik po vesti »vezan« po religioznem občestvu (in je tedaj notranje popolnoma svoboden), a kljub temu in morda prav zaradi tega ne more in noče hoditi po potih, na katera včasih zaide religiozna družba, oziroma bolj družba vernikov (n. pr. v etosu, kulturi, politiki itd.). In na to nasprotje, se mi zdi, moramo misliti tudi, ko govorimo o razmerju Ivana Cankarja do konfesije.

France Vodnik

Lytton Strachey: **Kraljica Viktorija**. Poslovenil Oton Župančič. Založba Modra ptica v Ljubljani 1935, 271 str. — Angleška je ustavna monarhija, kjer je vsa oblast v rokah parlamenta in ministrskega predsednika z njegovimi ministri, kraljeva oseba je le simbol državne moči. Ustava se razvija z zahtevami življenja, simbol ostane zapisan z istimi črkami, ko je izgovarjava že davno drugačna. To je bila tudi usoda Viktorije, ki v dolgi dobi svojega vladanja (837—1901) ni spoznala pomena razvoja, da bi ga vodila ali ga uklonila, ampak se je znala le nagonsko ukloniti. Njen duhovni lik je ostal tam kot v mladosti (216). Viktorijanske dobe, ki pomeni zmago srednjih razredov z meščansko čednostjo in zmago individualizma, ona ni ustvarjala, le prišla je vanjo. Razvoj je šel od individualizma v socializem, njen duh razvija le prirojeno trdost v despotizem, ki bi raje imel okoli sebe dvorjane kot državne ministre. Prebrisani državniki igrajo ž njo le sijajne vloge. Omamljena od moči, išče le zunanosti in absolutnosti tudi v družinskem življenju. Dasi je doživela vso domačo srečo, komaj pozna pravo umevanje in ljubezen do soproga, toliko bolj pa češčenje, popolnost in superlative. Veliko interesantnejši je njen mož Albert, v katerem pisatelj podčrtava nemškega človeka, sintetično vsestransko mišljenje proti angleškemu empirizmu, ki pogradi stvari intuitivno, enostransko in na slepo srečo. Šele on je ustvaril Viktorijansko dobo morale, dolžnosti in domačnosti mesto cinizma in dlakocepstva (129). — Kljub pisateljevemu pogledu za malo opazne nepomembnosti, ki se izkažejo za osnovne poteze značaja, podobno kakor moderna stilistika iz ponavljajočih se malih znakov v slogu sklepa na osnovno duhovno podobo pesnika, vstaja ob tem prevodu vprašanje, čemu vlačiti te državne avtomate v našo literaturo; življenje raste od drugod. Dr. J. Šilc

GLASBA

Bežen pogled na delo ljubljanskega opernega gledališča v sezoni 1934/35.

Vsako gledališče je kot ustanova, last in dobrina narodova dolžno gojiti resnično umetnost, dvigati etos in pospeševati narodno kulturo. To so osnovne zapovedi, preko katerih ne more nihče opravičen. Zato pa leži v teh zapovedih tudi najstrožje izpraševanje vesti.